

УДК 371.3

IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE LEARNING TECHNOLOGIES IN A HIGHER SCHOOL

РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Lebyd V. /Лебідь В.П.

teacher /викладач

Sharapaniuk A. / Шарапанюк А.Й.

teacher /викладач,

Municipal Institution" Uman Taras Shevchenko Professional College of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council" 33, Nebesna Sotnia, 20300

КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім.Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради» вул. Небесної сотні, 33, 20300

Анотація. Визначено та охарактеризовано основні складові освітньої інноватики. Представлені загальні закони перебігу інноваційних процесів. Висвітлено риси професійності педагога, що забезпечують умови для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності. Інноваційні технології навчання формують моральний, інтелектуальний, фізичний, естетичний розвиток студентів, впливають на зростаючу їх активність у відношеннях з оточуючим світом, сприяють розвитку творчого самовираження.

Ключові слова: інноваційні технології навчання, загальні закони перебігу інноваційних процесів, професійність педагога, творче самовираження студентів, риси професійності.

Abstract It is determined and characterized the main components of the educational innovation. The general laws of the course of innovative processes are presented. The professional qualities of the teacher, who provide good conditions for students' self-realization in various types of theoretical and practical activity are distinguished. Innovative learning technologies shape the moral, intellectual, physical, aesthetic development of students, influence their growing activity in the relations with the surrounding world, promote the development of creative self-expression.

Keywords: innovative learning technologies, educational innovation, general laws of progress of the innovative processes, teacher's professionalism, active learning, creative self-expression of students, professional traits.

Вступ.

Інноваційні процеси в освіті вимагають нових форм і механізмів взаємодії теорії і практики. Інноваційна педагогічна діяльність створює умови творчої, індивідуально спрямованої діяльності вчителя, розробляє педагогічні технології, що реалізуються у цій діяльності. Забезпечення інноваційної діяльності передбачає вивчення теоретичних питань удосконалення освітнього процесу, позитивних сторін педагогічних теорій, ідей і технологій, які вже досліджувались і впроваджувались у педагогічну практику.

Напрямки діяльності професійно кваліфікованого педагога сприяють

досягнення цілей освіти, що висувуються сучасним суспільством. Оволодіваючи педагогічною майстерністю педагог навчає студентів отримувати задоволення від навчальної роботи. Педагог починає відчувати ступінь сприйняття студентами інформації, активізує студентів до творчості. Він спонукає їх до пошуку істини, порівняння, вчить їх самоконтролю і самоорганізованості.

Основний текст.

У працях М.Скаткіна, Б.Гершунського, І.Лернера обґрунтовується і формулюється проблема інновацій і творчої діяльності вчителя. Досліджувались питання методологічного значення: відношення наукового пізнання до педагогічної практики, співвідношення видів діяльності – наукової і практичної, проблема ролі вчителя у формуванні педагогічних знань, місце дослідницького компонента у творчій діяльності вчителя. Викладач набуває дуже важливих здібностей: готовність до реагування на несподіванки, до прийняття самостійних рішень, що потребують певного ризику, готовність нести за них відповідальність, критичність в оцінці дій.

Дослідники проблем педагогічної інноватики (О. Арламов, М. Бургін, В. Журавльова, А. Ніколс, Н. Юсуфбекова тощо) співвідносять поняття нового у педагогіці як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове. Зокрема, В. Загвязинський вважає, що нове у педагогіці – комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які несуть у собі прогресивне начало, що дає змогу у ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти [2].

Визначають загальні закони перебігу інноваційних процесів:

- закон незворотної дестабілізації інноваційно-освітнього середовища. Будь-який інноваційний процесу системі освіти неминуче вносить незворотні де структурні зміни теоретичного, дослідницького, комунікативного чи практичного характеру.
- закон фінальної реалізації інноваційного процесу, згідно з яким інноваційні процеси в освітній структурі стихійно або свідомо реалізуються.

- закон стереотипізації освітніх інновацій стверджує, що освітня інновація має тенденцію перетворюватися в стереотип мислення і практичної дії.
- закон циклічного повторення, або закон зворотності освітніх інновацій, тобто повторне відродження за нових умов.

Інноваційні педагогічні технології спрямовуються на забезпечення умов для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності за нових ринкових умов. В основі оновлення методів, прийомів навчальної діяльності мають бути гуманістичні стосунки, партнерські відносини, принципи рівноправного діалогу викладач-студент. Визначальною спрямованістю такої роботи є розвиток самостійності студентів, їхньої пізнавально-дослідницької діяльності, систематичне формування у них вмінь відстоювати свою точку зору, оцінку життєвих фактів і явищ, власні погляди, переконання та ідеали.

У педагогічний процес впроваджуються інноваційні технології: інформаційні, комп'ютерні, інтегровані курси, модульно-кредитне навчання, модульно-розвивальне навчання, рейтингова система оцінювання знань, активні методи навчання, дистанційне навчання тощо. Тому визначальна роль у формуванні творчої особистості майбутнього фахівця належить викладачу, його творчості.

Під час розвитку творчої уяви можна використовувати комплекс вправ, рольові та ділові ігри, моделювання професійних завдань на кмітливість. У ході занять студенти вчаться користуватися методами генерації ідей, такими, як метод мозкового штурму, метод фокальних об'єктів та метод морфологічного аналізу. Важлива роль для розвитку творчого мислення студентів, має опанування системним оператором, або схемою талановитого розв'язання винахідницьких задач на нетехнічному матеріалі. Згадані завдання представляють собою фантастичні ситуації, які містять суперечність і вимагають її розв'язання[2].

Інноваційні педагогічні технології спрямовуються на забезпечення умов для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності, у динамічному житті за нових ринкових умов.

Професійність педагога характеризується *рисами*:

- ✓ педагог повинен бути організатором, систематично діяти на психологію студентів;
- ✓ педагог вмiє перетворити студента у суб'єкт самовиховання, самоосвіти;
- ✓ кваліфікація педагога полягає в його умінні трансформувати державні цілі у педагогічні.

Від педагога вимагається система послідовних дій, направлених на досягнення цілей освіти які висуваються сучасним суспільством. Діяльність педагога включає *напрямки*:

- конструктивна діяльність – вибір інформації, яка повідомляється студентам, проектування власної діяльності на занятті, проектування діяльності студентів і методів контролю знань;
- організаційна діяльність – організація передачі інформації студентам; організація своєї діяльності на лекціях і заняттях; організація діяльності студентів і організація контролю знань;
- комунікативна діяльність – встановлення правильних взаємовідносин з колективом студентів, створення доброзичливого психологічного настрою, який сприяє активності процесу навчання, виявленню творчих здібностей студентів. При позитивних взаємовідносинах краще засвоюється матеріал, народжується інтерес до предмету, стають менш помітними окремі промахи викладача;
- гностична діяльність – вивчення способів дії на студентів, знання їх психологічних і вікових особливостей, уміння оцінювати власну діяльність і вносити відповідні корективи[3].

Рушійною силою інноваційної діяльності є педагог як творча особистість, оскільки суб'єктивний чинник є вирішальним під час пошуку, розробки, упровадження і поширення нових ідей. Основна умова такої діяльності – інноваційний потенціал педагога – сукупність соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, який виявляє готовність вдосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів та методів.

Наявність інноваційного потенціалу педагога визначають *чинники*:

- творча здатність генерувати нові ідеї;
- високий культурно-естетичний рівень, освіченість, інтелектуальна глибина та різнобічність інтересів;
- відкритість особистості педагога новому і сприйняття різних ідей, думок, поглядів, концепцій, що базується на толерантності особистості, гнучкості та широті мислення.

Для педагога-новачка характерно планування тільки власної діяльності. Ще немає передбачення того, як буде сприйнята студентами інформація, яку повідомляють, що виявиться знайомим, що цікавим, що важким, що викличе роздратування. Оволодіваючи педагогічною майстерністю все те, чому педагог хоче навчити своїх студентів, отримує психологічне забарвлення. Педагог починає відчувати ступінь сприйняття студентами інформації, уміє активізувати студентів. Він спонукає їх до порівняння, пошуку істини, вчить їх самоконтролю і самоорганізованості. Його реакція на поведінку аудиторії стає швидкою і чуттєвою, його заняття проводяться жваво, емоційно, цікаво.

Виокремлюють наступні критерії готовності викладача до інноваційної педагогічної діяльності [1]:

- усвідомлення необхідності інноваційної діяльності;
- готовність до творчої діяльності;
- упевненість у тому, що зусилля принесуть позитивний результат;
- узгодження особистих цілей з інноваційною діяльністю;
- готовність до подолання творчих невдач;
- органічність поєднання інноваційної діяльності, особистої, фахової та педагогічної культури;
- рівень психолого-педагогічної і методичної готовності до інноваційної діяльності;
- здатність до фахової рефлексії.

Важливими умовами міцного засвоєння знань і умінь, застосування їх на практиці є: мистецтво педагога викликати інтерес до предмету та активне

відношення студента до навчальної роботи.

Освітній процес в умовах закладів вищої освіти повинен: по-перше, бути імітацією того середовища, в якому будуть жити і працювати студенти; по-друге, містити у собі конкретну мету, і проблеми діяльності; по-третє, забезпечувати формування у студентів здатності вирішувати практичні задачі, змінювати та покращувати той предметний світ, в якому вони живуть і працюють.

Висновки. Інноваційні технології навчання впливають на проблеми формування творчої особистості майбутнього педагога, сприяють проведенню комплексної роботи, спрямованої на забезпечення умов для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності. В її основі лежить принцип безпосередньої участі, який зобов'язує викладача зробити кожного студента учасником освітнього процесу що шукає шляхи і способи вирішення проблем. Інноваційні технології навчання формують моральний, інтелектуальний, фізичний, естетичний розвиток студентів, впливають на зростаючу активність студентів у відношеннях з оточуючим світом, розвиток творчого самовираження.

Використання інноваційних технологій навчання дозволяє створити принципово нову інформаційну освітню сферу, що підвищує мотивацію, розвиває самостійність, забезпечує індивідуалізацію та диференціацію освітнього процесу, сприяє модернізації традиційної системи навчання та створенню конкурентоспроможної системи освіти.

Список використаних джерел:

1. Галузінська М.І. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до впровадження креативних технологій навчання: монографія / М.І. Галузінська. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. – 185 с.

2. Галузінська М. І. Підготовка майбутніх вчителів до впровадження креативних технологій навчання. Частина 1: монографія / [авт. кол.: Галузінська М. І., Браславська О.В., Красноштан І.В. та ін.]. – Умань:, 2021. – с.97.

3. Пащенко М.І. Інноваційні технології навчання: словник-довідник. навчальний посібник/ М.І.Пащенк. - Умань: ПП Жовтий, 2016. – 199 с

4. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість учителя: Визначення, теоретична модель, функції підготовки // Педагогіка і психологія. - К.: Педагогічна думка, 1998. - 255 с.